

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2026/6065-3
Saksbehandler: Sigrid Tørriseng Angen
Dato: 05.06.2026

Omstillingsplan 2026-2029 Namsos kommune

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Ungdomsråd		
Eldreråd		
Råd for personer med nedsatt funksjonsevne		
Utvalg for folk		
Utvalg for plan		
Formannskap		
Kommunestyre		
Arbeidsmiljøutvalg		

Kommunedirektørens innstilling

1. Det legges til grunn at det er nødvendig å redusere driftsnivået og tilpasse tjenestetilbudet til endrede behov, for å sikre en langsiktig bærekraftig økonomisk drift.
2. Kommunestyret vedtar følgende tiltak i omstillingsplan for 2026 – 2029;
 - a. Helse og omsorg:
 - i. Tildeling og forvaltning av omsorgstjenester: Innsparing 25 millioner
 - ii. Bemanningsplanlegging: Innsparing 20 millioner
 - iii. Omsorgstrapp og dimensjonering: Innsparing 500 tusen

- iv. Digitale løsninger: Innsparing innarbeidet i øvrige tiltak
- b. Kultur, samfunn og organisasjon:
- i. Kulturskole: Innsparing 920 tusen kroner
 - ii. Frivillighet: Innsparing 775 tusen kroner
 - iii. Administrasjon og innbyggerdialog (Innbyggertorg behandles i egen sak): Innsparing 3,04 millioner kroner
- c. Økonomistyring og infrastruktur:
- i. Redusere bygningsmasse/areal:
 - 1. Statland basseng: Innsparing 1,4 millioner kroner
 - 2. Namdalseid kommunehus: Innsparing 1 millioner kroner
 - ii. Brann og redning: Innsparing 1 million kroner
 - iii. Digitalisering: Innsparing 1 million kroner
 - iv. Øvrige tiltak:
 - 1. Gebyrinntekter, tjenestesalg og driftskostnader byggesak og oppmåling: Innsparing 0,6 million kroner
 - 2. Bærekraftig kirkestruktur: Innsparing 1,5 million kroner
- d. Oppvekst og opplæring:
- i. Skolestruktur (behandles i egen sak): Innsparing 10 millioner kroner
 - ii. Redusert individuelt tilrettelagt opplæring (ITO) i grunnskolen: Innsparing 6 millioner kroner
 - iii. Drift og bemanning i barnehage: Innsparing 9 millioner kroner
 - iv. Barnevern: Innsparing 5 millioner kroner
 - v. NAV, voksenopplæring og integrering: Innsparing 7 millioner kroner
 - vi. Øvrige tiltak: Innsparing 14,25 millioner kroner
 - vii. Resterende, ufordelte tiltak: Innsparing 3,64 millioner kroner
3. Samlet økonomisk verdi på omstillingstiltakene som omfattes av denne saken er 125 millioner kroner.
4. Dersom tiltak tas ut av porteføljen på samlet 125 millioner kroner, skal andre tiltak foreslås slik at den samlede økonomiske bærekraften har tilsvarende verdi. Dette kan være andre kostnadsbesparende tiltak, tiltak som øker inntektene, eller tiltak som reduserer finanskostnadene fram i tid ved å redusere eller la være å gjennomføre planlagte investeringer.

5. Vedtatt omstillingsplan legges til grunn for kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2027 – 2030 med årsbudsjett for 2027.
6. Omstillingsplanen gjelder for fireårsperioden 2026 – 2029. Det legges til grunn at det kan være nødvendig med ytterligere tiltak etter 2029, blant annet fordi inndelingstilskuddet som ble gitt i forbindelse med kommunesammenslåingen fases ut etter 15 år, med en nedtrapping over fem år til et normalnivå.
7. Kommunestyret vedtar at dagens driftsmodell for eiendomsdrift- og forvaltning videreføres og videreutvikles basert på følgende prinsipper:
 - a. Kommunen skal fortsatt kjøpe inn tjenester i markedet der dette er mest effektivt og hensiktsmessig. Dette gjelder særlig kompetanse i form av ulike håndverker- og servicetjenester som det ikke er grunnlag for å ha i egen organisasjon.
 - b. Kommunen skal samtidig sikre tilstrekkelig intern kompetanse og kapasitet for å ivareta kontroll, tilsyn, akutte behov og eierrollen
8. Kommunestyret ber kommunedirektøren utarbeide forslag til gjennomføringsplan som presenteres kommunestyret i oktober 2026.

Hjemmel for vedtaket er:

- Virksomhetsrapportering 1. tertial 2024 behandlet i kommunestyrets møte 20.06.2024, sak 39/24.
- Handlings- og økonomiplan 2025 – 2028 med årsbudsjett 2025 behandlet i kommunestyremøte 19.12.2024, sak 96/24.
- Virksomhetsrapportering 1. tertial 2025 behandlet i kommunestyremøte 19.06.2025, sak 38/25

Dokumenter i saken

Type	Dato	Tittel	Adressat
X	04.06.2026	Delrapport pr 1.Oktober 2025 fra KS konsulent - Omstillingsplan 2026-2029	
X	21.04.2026	KS konsulent sluttrapport - Omstillingsplan 2026 - 2029	
S	04.06.2026	Omstillingsplan 2026-2029 Namsos kommune	

|

Vedlegg:

- Tiltaksoversikt omstillingsplan 2026-2029
- KS Konsulent sluttrapport Omstillingsplan 2026 – 2029
- KS Konsulent første delutredning omstilling
- [2025/10296 Handlings – og økonomiplan med årsbudsjett 2026](#)
- [2025/10782 Vurdering av konkurranseutsetting eiendomsforvaltning og -drift](#)
- [2026/4271 Årsberetning, regnskap og årsmelding 2025](#)
- 2026/5757 Virksomhetsrapportering 1. tertial 2026 (egen sak til behandling)

Refererte dokumenter i saken:

- PS 39/24 [Virksomhetsrapportering 1. tertial 2024](#)
- PS 96/24 [Handlings- og økonomiplan 2025-2028 med budsjett for 2025](#)
- PS 15/25 [Utredning Namsos kommunale kulturskole](#)
- PS 37/25 [Folkevalgtes arbeidsvilkår](#)
- PS 38/25 [Virksomhetsrapportering 1. tertial 2025](#)
- PS 64/25 [Konkurranseutsetting kino](#)
- OS 2/26 [Arbeidet med omstillingsplan](#)
- [Prioriteringsveileder Helse og omsorg](#)

Innholdsfortegnelse

Kommunedirektørens innstilling.....	1
Dokumenter i saken	4
Innholdsfortegnelse	4
Sammendrag	5
Saksopplysninger	6

Innledning	6
Oppdraget fra kommunestyret	7
Økonomistatus nå	8
Årsberetning, regnskap og årsmelding 2025:	8
Virksomhetsrapportering 1. tertial 2026:	9
Hvordan vi har jobbet med omstillingen	9
Vurdering av Omstilling 2025 – administrative stillinger i ledelse og stab	10
Vurdering av konkurranseutsetting av eiendoms- og kinodrift	10
Omstillingsplan 2026-2029	11
Om Omstillingsplan 2026 – 2029 (KS konsulent).....	11
Vurdering av Omstillingsplan 2026-2029	13
Helse og omsorg	14
Hvordan tiltakene skal følges opp i praksis:	14
Utdypende vurderinger:	16
Hvordan nå omstillingskravene innen Helse og omsorg:	17
Eksempler på hvordan endringene kan slå ut i praksis:	17
Kultur, samfunn og organisasjon, Økonomistyring og infrastruktur.....	18
Kultur og idrett inkludert innbyggertorg og dokumentcenter	19
Hvordan tiltakene skal følges opp i praksis:	19
Utdypende vurderinger:	21
Kommunale bygg, brann og redning, digitalisering og kirkebygg.....	21
Hvordan tiltakene skal følges opp i praksis:	21
Utdypende vurderinger:	24
Oppvekst og opplæring	25
Hvordan tiltakene skal følges opp i praksis:	25
Utdypende vurderinger:	29
Gjennomføringsplan	33
Arbeidsgiverpolitikken.....	34
Kommunedirektørens samlede vurdering.....	35

Sammendrag

Saken gir en samlet gjennomgang av omstillingsarbeidet i Namsos kommune, og er gitt overskriften *Omstillingsplan 2026-2029*. Arbeidet har omfattet en gjennomgang

av organisasjonen ("Omstilling 2025"), vurdering av konkurranseutsetting av kino- og eiendomsdrift, og prosessen som er gjennomført med bistand fra KS Konsulent ("Omstillingsplan").

Saken redegjør for de generelle økonomiske rammebetingelsene som ligger til grunn og som gir behovet for omstilling. Dette handler både om endringer i demografi med flere eldre og færre yngre, og et samlet sett for høyt driftsnivå i Namsos kommune på mange områder. Saken gir status etter regnskap 2025 og første tertialrapport 2026, som bekrefter behov for videre omstilling.

Kommunedirektørens forslag i saken innebærer et forslag på innsparinger på samlet 125 millioner kroner fordelt over fireårsperioden. Noen av tiltakene er allerede innarbeidet og vedtatt i handlings- og økonomiplanen for 2026-2029.

KS Konsulent sitt forslag til omstillingsplan ga samlet 136,0 millioner kroner i innsparing. Årsaken til kommunedirektørens noe reduserte forslag er i all hovedsak knyttet til justert forslag i sak om skolestruktur. Begrunnelsen for nedjustering på 11 millioner kroner sammenlignet med forslag fra KS Konsulent i omstillingsarbeidet er prioriteringer knyttet til skolestruktur, for å bevare noe av den desentraliserte skolestrukturen og unngå de mest negative samlede konsekvensene.

I saksframlegget er enkelttiltak fra KS Konsulents rapport oppsummert i hovedkategorier. For oversikt over de enkelte tiltak vises til KS Konsulents rapport og vedlegg Tiltaksoversikt.

Saksopplysninger

Innledning

Kommunedirektøren legger fram et forslag til omstillingsplan for perioden 2026–2029. Planen omfatter alle fagområder og viser hvilke tiltak som bør prioriteres i denne perioden. KS Konsulents forslag til omstillingsplan innebar samlede innsparinger på 136,0 millioner kroner. Kommunedirektørens forslag i saken innebærer totalt sett et forslag på 125,0 millioner kroner. I saksframlegget er tiltakene fra KS Konsulent sin rapport oppsummert. Tiltak som allerede ligger i økonomiplanen for 2026-2029 er ikke nærmere omtalt. For nærmere beskrivelse av enkelttiltak vises til KS Konsulents rapport *Omstillingsplan*. For samlet oversikt over tiltak vises til vedlegg Tiltaksoversikt.

Namsos kommune har en krevende økonomisk situasjon, som gjør det nødvendig å ta tydelige og forpliktende valg. Samtidig endrer befolkningen seg raskt: det blir flere eldre og færre unge, og antallet personer i yrkesaktiv alder vil gå ned.

Dette betyr at vi både får flere eldre og færre i arbeid på samme tid. For å sikre en bærekraftig økonomi og nok handlingsrom, må driftsnivået reduseres, og tjenestene tilpasses nye behov og rammer.

Omstillingsplanen danner et nødvendig grunnlag for de kommende budsjettvedtakene og økonomiplanen gjennom identifisering av de tiltakene som foreslås vedtatt i denne saken. Uten denne oppfølgingen vil det ikke være mulig å oppnå nødvendig økonomiske omstilling.

Omstillingsbehov betyr hvor mye en organisasjon må endre seg for å få økonomien i balanse og tilpasse tjenestene til nye krav og rammer. I praksis handler det ofte om:

- å bruke mindre penger (kutt i kostnader)
- å organisere arbeidet på nye måter
- å tilpasse tilbudet til endringer i befolkning eller behov

Omstillingsbehov er forskjellen mellom slik vi driver i dag og slik vi må drive i framtiden for å ha en bærekraftig økonomi. Tabellen under viser hvordan omstillingsbehovet og tilpasningene til endringer i befolkningen er fordelt mellom fagområdene.

	Oppvekt og opplæring (Grunnskole, VO, Barnehage, Barnevern og sosiale tjenester)	Helse og omsorg (Pleie- og omsorg, kommunehelse)	Kultur, samfunn, organisasjon, økonomi og infrastruktur (Administrasjon, Plan og byggesak, Samferdsel, Brann og redning, Eieomsforvaltning)	Sum
Anslag omstillingskrav	40	45	15	100
Anslag demografitilpasning	26	-33	-	-7
Sum omstillingskrav og demografitilpasning	66	12	15	93

For mer utdypende informasjon vises til KS Konsulents delrapport *Omstillingsplan* s. 7-16.

Oppdraget fra kommunestyret

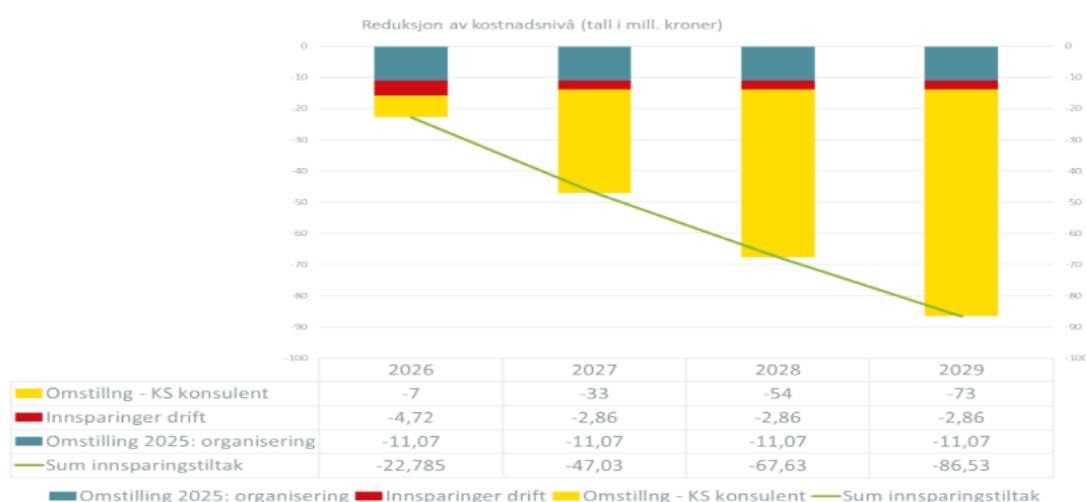
Oppdraget slik det har vært gitt fra kommunestyret sier at kommunedirektøren skal utarbeide en helhetlig omstillingsplan.

Omstillingsbehovet og -målet er fastsatt til 100 millioner kroner i økonomiplanperioden 2026-2029. I tillegg kommer demografitilpasningene som er nødvendige for å omfordele midler i takt med at det blir flere eldre og færre barn i grunnskolealder. Det betyr at det til sammen må omstilles tilsvarende 126 millioner kroner for å nå målet om økonomisk bærekraft i perioden. Kommunestyret har bedt om at det særskilt skal settes søkelys på å utrede områder som antas å gi vesentlig

kostnadsbesparende effekt. Bruk av teknologi, utnyttelse av bygningsmasse, endring av driftsformer og mer kostnadseffektive investeringsløsninger er eksempler på viktige fokusområder. Behovet for omstilling fordeles over fire år.

I den vedtatte handlings- og økonomiplanen for 2026 – 2029 er det allerede lagt inn økonomiske rammer for de ulike fagområdene. For å klare innsparingskravene må tiltakene konkretiseres, og dette må sees sammen med omstillingsplanen. Prosessen fram mot en helhetlig omstillingsplan har vært krevende. Hvert enkelt tiltak er vurdert slik at både enkelttiltak og helheten skal være forsvarlig.

I 2026 er målet å stabilisere pengebruken. Deretter er det vedtatt en gradvis reduksjon i 2027, 2028 og 2029. Tilpasninger til endringer i befolkningen og omfordeling av ressurser er tatt inn allerede fra 2027.

Økonomistatus nå

Årsberetning, regnskap og årsmelding 2025:

Namsos kommune kan, i likhet med mange andre kommuner, vise til et forbedret økonomisk resultat i 2025 sammenlignet med 2024. Netto driftsresultat for 2025 ble minus 10,7 millioner kroner, tilsvarende 0,5 prosent av netto driftsinntekter. Namsos kommune gikk ut av 2025 med et driftsnivå de økonomiske rammebetingelsene ikke kan bære over tid. Dette er nødt til å endres for å ha utviklingskraft og mulighet til å gjøre større investeringsløft som kreves i årene framover. Selv om utviklingen går i riktig retning, er det fortsatt langt igjen før kommunen er i økonomisk balanse og på et bærekraftig driftsnivå på nivå med landsgjennomsnittet.

Årsresultatet for 2025 medfører en netto reduksjon i disposisjonsfondet på om lag 22,7 millioner kroner. Fondet utgjorde ved årsslutt 157,8 millioner kroner, mot 181,5 millioner kroner ved inngangen til året. Midlene er i hovedsak benyttet til finansiering av drift, men burde i større grad vært brukt til egenfinansiering av investeringer.

Namsos kommune har fortsatt økonomisk kontroll, men situasjonen med negativt netto driftsresultat fra 2024 er videreført også i 2025, selv om resultatet er betydelig forbedret.

Årsakene til forbedringen er sammensatte, og kan ikke fullt ut tilskrives effekter av pågående omstillingsarbeid. Det er for tidlig å konkludere med at den negative utviklingen er snudd. For å sikre en bærekraftig kommuneøkonomi over tid, er det nødvendig å tilpasse driftsnivå og tjenestetilbud til varige ordinære inntekter. Svakt resultat i 2025 understreker at ekstraordinære inntekter ikke kan erstatte langsiktige strukturelle tilpasninger. Omstillingsarbeidet må derfor videreføres for å sikre økonomisk balanse, nødvendig investeringskapasitet og evne til å møte fremtidige demografiske endringer.

Namsos kommune gikk ut av 2025 med et driftsnivå de økonomiske rammebetingelsene ikke kan bære over tid. Dette er nødt til å endres for å ha utviklingskraft og mulighet til å gjøre større investeringsløft som kreves i årene framover.

Virksomhetsrapportering 1. tertial 2026:

Samlet viser rapporteringen etter 1. tertial et tydelig merforbruk, særlig drevet av Helse og omsorg med et forventet avvik på 19 millioner kroner, Oppvekst og opplæring med 7,5 millioner kroner knyttet til økte kostnader i barnevern og sosialhjelp, samt Økonomistyring og infrastruktur med 7 millioner kroner som følge av høye energikostnader. Øvrige områder er i hovedsak i balanse eller under kontroll, og positive avvik innen pensjon og finans bidrar til å dempe det samlede bildet. Samlet viser oppdatert prognose et forventet negativt netto driftsresultat på minus 25,8 millioner kroner for året, mot budsjettet minus 18,6. Kommunedirektøren vurderer at det fortsatt er realistisk å oppnå et resultat i tråd med budsjett, men situasjonen per 1. tertial understreker behovet for å gjennomføre planlagt omstilling.

Hvordan vi har jobbet med omstillingen

Det ble i 2025 satt i gang tre ulike omstillings – og utviklingsprosesser;

- **Omstilling 2025** – generell organisasjonsgjennomgang
- **Vurdering av konkurranseutsetting** av eiendoms- og kinodrift
- **Omstillingsplan 2026 – 2029** (i samarbeid med KS Konsulent)

Det er også blitt gjennomført en gjennomgang av de folkevalgtes arbeidsvilkår i politisk sak 37/25.

Ledere, tillitsvalgte, verneombud og nøkkelpersoner har bidratt med ideer, viktige utredninger og vurderinger i arbeidet med omstillingsplanen. Dette har bidratt til en omstillingsplan som bygger på detaljert kunnskap om driften, gode vurderinger av

konsekvenser av tiltak, og et stort antall tiltak som vil bidra til økt økonomisk handlingsrom.

Vurdering av Omstilling 2025 – administrative stillinger i ledelse og stab

Administrative stillinger i kommunen har mange funksjoner, blant annet saksbehandling, økonomistyring, personaloppfølging, planarbeid, forvaltningsoppgaver, drift av IT-tjenester, arkiv, innkjøp, juridisk støtte mm. Det har i arbeidet med omstillingsplanen vært arbeidet systematisk med korrekt føring av utgifter. Dette gir et mer presist bilde av administrasjonskostnadene og legger bedre til rette for sammenligning med andre kommuner. Omstilling 2025 handlet om gjennomgangen av organisasjonen. Denne gjennomgangen ga en reduksjon av 12 årsverk med virkning senest juni 2026 i ledelse og kommunedirektørens stab. Reduksjonene var mer spesifikt knyttet til:

- Reduksjon i administrative stillinger innenfor kommunedirektørens stab/ ledergruppe til en samlet årseffekt på 4,62 millioner kroner.
- Reduksjon i antall ledere innenfor fagområdene til en samlet årseffekt på kroner 6,45 millioner. Reduksjonene innen fagområdene er nærmere spesifisert i de respektive tiltaksoversiktene.

Total innsparing som ble gjennomført som en del av denne prosessen er dermed 11,07 millioner kroner. Kommunedirektøren vil i tillegg påpeke at det også i flere av omstillingsplanens tiltak inngår en effektivisering av administrative ressurser, uten at dette nødvendigvis framgår i tiltakets tittel.

Kommunedirektørens vurdering er at mulige reduksjoner i ledelse og stab er tatt ut. Alle lederfunksjoner er vurdert, og potensiale for innsparing er veid opp mot behovet for ledelse for å drive kommunens tjenester, og samtidig gjennomføre de omstillingsprosessene som kreves i årene som kommer.

Vurdering av konkurranseutsetting av eiendoms- og kinodrift

Eiendomsdrift:

Kommunedirektøren la i november 2025 fram en sak til kommunestyret med vurderinger rundt konkurranseutsetting av eiendomsdrift.

Vurderingen i saken (vedlagt) viser at eiendomsforvaltning, drift og renhold er komplekse og samfunnskritiske tjenester som krever lokal tilstedeværelse, fleksibilitet og tilstrekkelig fagkompetanse. Namsos kommune har allerede en høy andel tjenestekjøp i markedet, særlig innen spesialiserte og standardiserte oppgaver, hvor dette vurderes som kostnadseffektivt. Samtidig er det klare begrensninger i gevinsten ved ytterligere konkurranseutsetting, blant annet knyttet til økte krav til kontraktsoppfølging, risiko for svekket kvalitet og tap av lokal kompetanse. Full

konkurransetsetting vurderes som lite hensiktsmessig, både økonomisk og organisatorisk.

Anbefalingene i saken var derfor å videreføre og utvikle dagens driftsmodell, basert på en kombinasjon av egenregi og kjøp av tjenester i markedet. Namsos kommune bør beholde oppgaver som krever nærhet til brukerne, fleksibilitet og beredskap i egen organisasjon, samtidig som tjenester som er standardiserte eller krever spesialkompetanse fortsatt kjøpes eksternt. Uavhengig av omfanget av tjenestekjøp må organisasjonen opprettholde tilstrekkelig intern kompetanse for å ivareta eierrollen, sikre styring og kontroll, og følge opp leveranser. En slik tilnærming gir best grunnlag for bærekraftig økonomisk drift, stabile tjenester og forutsigbarhet for ansatte i omstillingsarbeidet framover.

Det har i arbeidet sammen med KS konsulent ikke kommet opp nye momenter som endrer vurderingene eller konklusjon fra november 2025. Kommunedirektøren anbefaler derfor at kommunestyret vedtar at dagens driftsmodell videreføres og videreutvikles basert på følgende prinsipper:

- Kommunen skal fortsatt kjøpe inn tjenester i markedet der dette er mest effektivt og hensiktsmessig. Dette gjelder særlig kompetanse i form av ulike håndverker- og servicetjenester som det ikke er grunnlag for å ha i egen organisasjon.
- Kommunen skal samtidig sikre tilstrekkelig intern kompetanse og kapasitet for å ivareta kontroll, tilsyn, akutte behov og eierrollen.

Kinodrift: Kommunestyret vedtok 27.11.2025 at Namsos kino videreføres med kommunal drift. Saken skal tas opp til ny vurdering i god tid før utløp av kommunens leieavtale av Rock City, november 2031.

Det skal arbeides videre med tiltak for å styrke kinoens økonomi og publikumsgrunnlag, herunder flerbruk av lokalene, forbedret kioskløsning, nytenking i kinodrift for å fylle salene og samordning med andre kommunale tjenester.

Omstillingsplan 2026-2029

Om Omstillingsplan 2026 – 2029 (KS konsulent)

KS konsulent leverte endelig rapport i mars 2026, som ble presentert for kommunestyret 21. april, med konkrete forslag til tiltak.

Planen har vært på intern høring i perioden 27. april til 10. mai 2026. Det har kommet inn to uttalelser. Disse handlet om eierskapet til bassenget på Statland, og bekymring knyttet til det generelle kuttet på vel 3 millioner kroner innen oppvekst og opplæring.

Det er utarbeidet analyser basert på objektive fakta om demografi, KOSTRA-tall og tjenestedata, i tillegg til tidligere analyser og utredninger, for å utarbeide et helhetlig beslutningsgrunnlag for kommunal tjenestestruktur. Det er blitt identifisert mulige konkrete effektiviseringstiltak og forbedringer av arbeidsprosesser i Namsos kommune.

Rapporten viser omstillingsbehov og omstillingspotensial for alle tjenesteområder og forslag til omstillingstiltak.

Rapporten peker på flere områder med mulig forbedring:

- **Styring og tildeling:** Mange får omfattende tjenester – vi må vurdere behovene mer presist.
- **Struktur og organisering:** Mange små enheter gjør det vanskelig å samarbeide og bruke ressursene effektivt.
- **Arbeidstidsplanlegging:** Det er mulig å bruke bemanningen smartere.
- **Digitale løsninger:** Her finnes det store muligheter for effektivisering.

KS konsulent har pekt på hvilke områder som bør omstilles ut fra hvilke som har størst økonomisk omstillingspotensiale og følgelig størst effekt. *“Formålet med arbeidet med omstillingsplanen har vært å utrede områder som kan gi vesentlig kostnadsbesparende effekt, og områder som kan gi økte inntekter, for å øke det økonomiske handlingsrommet”* (KS konsulent sin omstillingsplan, s. 4).

Disse temaene er pekt på:

Helse og omsorg

- Tildeling og forvaltning av omsorgstjenester
- Bemanningsplanlegging
- Omsorgstrapp og dimensjonering
- Digitale løsninger

Kultur, samfunn og organisasjon, økonomistyring og infrastruktur

- Administrasjon
- Brann og redning
- Kultur og idrett
- Formålsbygg
- Kirkebygg

Oppvekst og opplæring, sosiale tjenester

- Skolestruktur (behandles i egen sak)
- Bemanningsstyring i skole, barnehage og sosiale tjenester
- Individuell tilrettelagt opplæring
- Barnevern
- NAV, innvandrertjenesten og voksenopplæring

I vedtatt økonomiplan for perioden er det lagt inn konkrete budsjettjusteringer som følge av forventede endringer i befolkningssammensetningen i Namsos kommune. Disse endringene er beregnet med utgangspunkt i KS sin demografimodell, og viser hvordan befolkningsutviklingen påvirker behovet for kommunale tjenester – spesielt innen grunnskole og helse og omsorg.

Endringer i utgiftsbehov som følge av befolkningssammensetning har også direkte konsekvenser for kommunens inntekter. Fordelingen av frie inntekter (skatt og rammetilskudd) mellom kommunene er i stor grad basert på befolkningssammensetning og beregnet utgiftsbehov. Når utgiftsbehovet endres, påvirker det dermed også hvor mye inntekter kommunen mottar. Det er derfor viktig å se disse tallene i sammenheng med inntektsprognoser og det totale økonomiske handlingsrommet.

Tallene som er lagt inn i budsjettet viser endringer i utgiftsbehov som følge av demografi – altså hvordan endringer i antall barn og eldre påvirker behovet for tjenester. Dette er ikke framskrivninger av faktisk utgiftsnivå, men en isolert beregning av behovsvekst eller -reduksjon gitt dagens tjenestestandard og kostnadsnivå.

År	Grunnskole (mill. kr)	Helse og omsorg (mill. kr)
2026	-2,9	–
2027	-12,9	12,9
2028	-17,9	17,9
2029	-23,9	23,9

- Grunnskole: Det forventes 161 færre barn i skolealder, noe som gir redusert utgiftsbehov.
- Helse og omsorg: Det forventes samtidig 182 flere eldre over 80 år. Dette gir endret behov for tjenester, og et betydelig økt utgiftsbehov.

Viktige presiseringer:

- Beregningene er basert på landsgjennomsnittets kostnader per innbygger og forutsetter uendret tjenestestandard og produktivitet.
- Tallene viser behovet for omfordeling mellom tjenesteområder som følge av befolkningssammensetning.
- Dette er før innsparinger og kostnadsreduksjoner. Arbeidet med omstilling og reduksjon i kostnadsnivå kommer i tillegg, og vil være avgjørende for å sikre økonomisk balanse i planperioden.

Kontrollutvalget har vedtatt å gjennomføre **Undersøkelse av omstillingsarbeidet; fremdrift og gjennomføring**, med oppstart august 2026.

Vurdering av Omstillingsplan 2026-2029

Kommunedirektørens vurdering av anbefalte tiltak:

I det følgende kommer en vurdering av de anbefalte tiltakene i KS konsulent sin rapport, for de ulike sektorene. De ulike tiltakene er kategorisert i noen hovedkategorier, med en vurdering av hvordan kommunen skal jobbe med tiltakene, konsekvenser for innbyggerne og forutsetninger for å lykkes. Hvert enkelt tiltak er nærmere beskrevet i KS konsulents Omstillingsplan, og det gis en oversikt over tiltakene i vedlagte tiltaksoversikt. Noen tema er mer spesifikt trukket fram for hver sektor. Dette er forhold kommunedirektøren finner grunn til å drøfte særskilt.

Helse og omsorg

Omstillingskravet har vært på 45 millioner kroner. Det er til sammen identifisert 49,2 millioner kroner i innsparingstiltak innen helse og omsorg, inkludert tiltak i handlings- og økonomiplan 2026 – 2029. For Helse og omsorg handler tiltakene om bedre bruk av bemanning, endret tildelingspraksis, dimensjonering av heldøgns plasser og digitalisering og bruk av velferdsteknologi. Tiltakene i omstillingsplanen vurderes som nødvendige for å møte økende behov, knapphet på personell og strammere økonomiske rammer i helse- og omsorgstjenestene.

Samtidig innebærer omstillingen en tydeligere prioritering av hvem som skal få hvilke tjenester, og på hvilken måte tjenestene skal gis. For noen innbyggere vil dette kunne bety endringer i omfang, innretning eller organisering av tjenestene sammenlignet med i dag.

For å lykkes må kommunen gjennomføre endringene gradvis og systematisk. Det vil kreve tydelig ledelse, kompetanseutvikling, endrede arbeidsmåter, god samhandling og tett oppfølging av både kvalitet, økonomi og arbeidsmiljø.

Utviklingen går i retning av mer hjemmebaserte, forebyggende og behovsstyrte tjenester, med økt bruk av teknologi der det er faglig forsvarlig. Dette kan gi bedre ressursutnyttelse og mer bærekraftige tjenester over tid.

Kommunedirektøren vurderer at tiltakene kan gi nødvendig effekt, men at resultatene forutsetter god kommunikasjon, forsvarlig saksbehandling og tett oppfølging i gjennomføringen.

Hvordan tiltakene skal følges opp i praksis:

Mer effektiv bruk av bemanning og kompetanse		
Sum innsparing i 2029: 25 millioner		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes

<p>Tydligere oppgavefordeling mellom yrkesgrupper og funksjoner.</p> <p>Mer fleksibel bruk av personell på tvers av tjenester der det er faglig forsvarlig.</p> <p>Mer systematisk oppfølging av turnus, fravær og heltidskultur</p> <p>Økt bruk av teknologi og arbeidsformer som frigjør tid til brukerrettet arbeid.</p>	<p>Innbyggerne vil i større grad møte ansatte med riktig kompetanse.</p> <p>Tjenestene kan bli organisert på en annen måte enn i dag.</p> <p>Noen vil oppleve endringer i hvem som utfører hjelpen.</p> <p>Lavere bemanningstetthet kan bety at tjenestene i større grad må prioriteres ut fra behov og forsvarlighet.</p>	<p>God opplæring, tydelig ledelse og avklarte roller.</p> <p>God informasjon til ansatte, brukere og pårørende.</p> <p>Løpende oppfølging av kvalitet, bemanning og arbeidsmiljø.</p>
Tydligere og mer konsekvent tildelingspraksis		
Sum innsparing i 2029: 20 millioner		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
<p>Felles kriterier og verktøy for tildeling og oppfølging av tjenester.</p> <p>Likere praksis på tvers av enheter, fagområder og tjenestenivå.</p> <p>Tettere oppfølging og jevnlig revurdering av vedtak.</p> <p>Større vekt på egenmestring, forebygging og tidlig innsats der det er mulig.</p>	<p>Større forutsigbarhet og mer likebehandling.</p> <p>Tjenestene vil i større grad bli tildelt ut fra dokumentert behov.</p> <p>Noen vil kunne få mindre omfattende tjenester enn i dag, mens andre kan få mer.</p>	<p>Forsvarlig saksbehandling, god dokumentasjon og lik praksis.</p> <p>Tydlig kommunikasjon med brukere og pårørende om vurderinger og vedtak.</p> <p>Gradvis innføring med juridisk og faglig kvalitetssikring.</p> <p>Innføring av nytt journalsystem som støtter god dokumentasjon, likere praksis og forsvarlig oppfølging.</p>
Bedre dimensjonering av bolig- og heldøgntjenester		
Sum innsparing i 2029: 500 tusen		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
<p>Samlet vurdering av behovet for omsorgsboliger, institusjonsplasser og hjemmetjenester.</p> <p>Større bruk av hjemmebaserte tjenester</p>	<p>Flere vil få hjelp hjemme eller i tilrettelagt bolig før institusjon vurderes.</p> <p>Institusjonsplasser vil i større grad bli forbeholdt personer med størst behov.</p>	<p>Tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i hjemmetjenestene.</p> <p>God planlegging av boligbehov, bygningsmessige løsninger og tjenesteinnhold.</p>

der det er faglig forsvarlig. Utvikling av bolig- og tjenesteløsninger som møter framtidige behov. Tilpasning av kapasitet i takt med utviklingen i befolkning og behov.	Det vil bli lagt større vekt på trygghet, mestring og selvstendighet i eget hjem.	God samhandling og trygge overganger mellom tjenestenivåene. Fremdrift i arbeidet med nytt helsehus i Namsos sentrum, fordi dette er et viktig tiltak for å lykkes med omstillingen.
Digitalisering og enklere arbeidsprosesser Det er ikke beregnet en egen innsparing knyttet til digitalisering og enklere arbeidsprosesser. Disse tiltakene er forutsetninger for å kunne realisere gevinstene innen de øvrige omstillingsområdene, og effekten er derfor innarbeidet i disse tiltakene.		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
Ta i bruk velferdsteknologi og digitale løsninger som støtter tjenestene Forenkle og standardisere dokumentasjon og arbeidsprosesser Styrke digital samhandling internt og med samarbeidspartnere Prøve ut digitale oppfølgingstjenester der det er faglig forsvarlig	Innbyggerne kan få enklere kontakt med tjenestene og bedre tilgang til informasjon Oppfølgingen kan bli mer sammenhengende og forutsigbar Flere kan få tjenester hjemme ved hjelp av teknologi	Tilgang til egnede digitale løsninger og nødvendig opplæring God informasjonssikkerhet, personvern og teknisk støtte Tydelige vurderinger av når digitale løsninger er faglig forsvarlige og hensiktsmessige

Utdypende vurderinger:

Omstillingen berører både brukere, pårørende, ansatte og organisasjonen som helhet. Endringene må gjennomføres innenfor lovkrav, kvalitetskrav og krav til forsvarlig saksbehandling. En tydeligere tildelingspraksis vil kunne føre til flere endringer i vedtak og dermed også flere klager. Kommunen må derfor ha god dokumentasjon, likebehandling, tydelig kommunikasjon og tilstrekkelig ledelsesoppfølging. Gevinstene vil komme gradvis og forutsetter at tiltakene ses i sammenheng.

[Prioritetsveilederen](#) fra Helsedirektoratet legger til grunn at kommunale helse- og omsorgstjenester skal vurderes ut fra nytte, ressursbruk og alvorlighet. Den situasjonen kommunen står i, med begrensede ressurser, utfordringer med tilgang på personell og store geografiske avstander, gjør det nødvendig å vurdere

hvordan tjenestene organiseres for å sikre at ressursene brukes der behovet er størst og effekten er best.

Dette kan innebære at:

- Tjenester organiseres ulikt i ulike deler av kommunen
- Det legges større vekt på velferdsteknologi og egenmestring
- Tildelingspraksis tilpasses slik at de med størst behov prioriteres
- Det vurderes hvilke tjenester som kan gis i hjemmet over tid

Slike vurderinger er i tråd med nasjonale føringer for prioritering og er nødvendige for å sikre faglig forsvarlige og bærekraftige tjenester framover.

Hvordan nå omstillingskravene innen Helse og omsorg:

For å nå omstillingskravene må kommunen arbeide parallelt med bemanning, tildelingspraksis, organisering og digitalisering. Tiltakene må gjennomføres samlet for å gi effekt. Hovedmålet er å sikre bærekraftige tjenester med riktig nivå, riktig kompetanse og bedre utnyttelse av kommunens samlede ressurser.

Den økonomiske situasjonen, kombinert med forventede utfordringer knyttet til kompetanse og personell, kan gjøre det nødvendig å vurdere hvordan hjemmetjenestene organiseres for å sikre bærekraftige og faglig forsvarlige tjenester i hele kommunen.

Noen kommuner har etablert ulike tjenestesoner i hjemmetjenesten, der omfanget og organiseringen av tjenester vurderes i sammenheng med geografiske forhold, reiseavstander og tilgjengelige ressurser. Bakgrunnen for slike modeller er ofte et ønske om å kunne opprettholde nødvendige tjenester innenfor tilgjengelig bemanning og økonomiske rammer, samtidig som man håndterer store avstander og økende behov i befolkningen.

I praksis kan dette innebære at innbyggere i områder med lang reisetid eller begrenset tilgang på personell tilbys tjenester organisert på en annen måte enn i mer sentrale områder. Det kan for eksempel være større vekt på velferdsteknologi, tilrettelegging for egenmestring, samling av tjenester eller differensiering i hvilke tjenester som kan gis i hjemmet over tid.

Et eksempel kan være at kommunen tilbyr planlagte tjenester på dag- og kveldstid i enkelte områder, mens natttjenester ikke er tilgjengelige på samme måte på grunn av reiseavstander og ressursbruk. I slike tilfeller kan det være nødvendig å vurdere andre løsninger for enkelte behov, eksempelvis at personer med trygghetsalarm har tilgang til lokal privat bistand eller annen nærressurs ved behov for utrykning.

Eksempler på hvordan endringene kan slå ut i praksis:

1. Hjemmehjelp / praktisk bistand

Tidligere kunne en bruker få fast hjelp til flere praktiske oppgaver uten tydelig tidsavgrensning. Fremover vil det i større grad vurderes hva brukeren kan klare selv, eventuelt med opplæring, hjelpemidler eller støtte fra nettverk. Tjenesten kan bli mer målrettet, kortere i varighet eller gitt i kombinasjon med andre tiltak.

Konsekvens: Noen vil få mindre hjelp enn i dag, mens andre får mer målrettet støtte for å mestre hverdagen selv.

2. Hjemmetjenester – besøk og tilsyn

Der det i dag gis fysiske tilsynsbesøk, kan dette i større grad erstattes eller suppleres med trygghetsalarm, digitale tilsyn eller annen velferdsteknologi.

Konsekvens: Innbyggeren får fortsatt nødvendig trygghet, men på en annen måte enn tidligere, og ansatte bruker mer tid der fysisk tilstedeværelse er nødvendig.

3. Tidsbegrensede vedtak

I dag kan enkelte tjenester bli videreført over lang tid uten systematisk revurdering. Fremover vil vedtak i større grad tidsavgrenses (for eksempel 8–12 uker) og evalueres jevnlig.

Konsekvens: Tjenester justeres oftere i takt med endrede behov. For noen betyr det reduksjon, for andre økning.

4. Overgang til institusjon eller heldøgnstjenester

Tidligere kunne institusjonsplass være aktuelt relativt tidlig. Fremover vil terskelen være høyere, og flere vil få tjenester i hjemmet eller i tilrettelagt bolig før institusjon vurderes.

Konsekvens: Institusjonsplasser forbeholdes de med størst behov, mens flere får hjelp hjemme lenger.

5. En til en-tiltak og ressurskrevende tjenester

Slike tiltak kan i dag bli langvarige. Fremover vil det stilles tydeligere krav til mål, varighet og plan for nedtrapping eller alternative løsninger.

Konsekvens: Tjenestene blir mer målrettede og vurderes fortløpende, noe som kan oppleves som strengere for noen brukere.

6. Forventningsavklaring med bruker og pårørende

Fremover vil det i større grad gjennomføres forventningsavklarende samtaler før vedtak fattes, der det tydeliggjøres hva kommunen kan bidra med, og hva som forventes av bruker selv og eventuelt pårørende.

Konsekvens: Mer forutsigbarhet og tydeligere roller, men også endrede forventninger til hva kommunen tilbyr.

Kultur, samfunn og organisasjon, Økonomistyring og infrastruktur

Omstillingskravet har vært på 15 millioner kroner. Det er til sammen identifisert 20,9 millioner kroner i innsparingstiltak innen Kultur, samfunn og organisasjon og Økonomistyring og infrastruktur. Dette inkluderer innsparingstiltak som allerede er innarbeidet i vedtatt handlings- og økonomiplan 2026-2029. Blant annet inngår innsparinger knyttet til reduksjon i kommunedirektørens ledergruppe, samt stab og støtte på 7 millioner kroner i totalbeløpet.

Kultur og idrett inkludert innbyggertorg og dokumententer

Namsos kommune har over år prioritert kultur og idrett høyt, og handlings- og økonomiplanen 2026-29 slår fast at et variert og levende kunst- og kulturliv er en viktig forutsetning for at Namsos skal være en attraktiv kommune og regionby. Kommunens arbeid på området handler både om å levere gode tjenester og om å bidra aktivt til samfunnsutvikling.

Netto driftsutgifter per innbygger til kultur og idrett lå i 2025 om lag 890 kroner over landsgjennomsnittet (uten Oslo). En vesentlig del av dette skyldes høye utgifter til kommunale kulturbygg, som alene ligger om lag 900 kroner over landssnittet, og som i svært liten grad lar seg redusere innenfor omstillingsplanens periode. I tillegg ligger utgiftene over landssnittet for både idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg (199 kroner per innbygger) og kulturskole (242 kroner per innbygger).

Omstillingsplanen foreslår tiltak som gir økte inntekter, mer effektiv drift og bedre samordning. Samtidig søkes det å balansere økonomiske hensyn mot tilgjengelighet, forebygging av ungt utenforskap og gode rammevilkår for frivilligheten. Det foreslås innsparingstiltak på til sammen kroner 4,74 millioner kroner innenfor kultur og idrett.

Tiltakene er gruppert i tre kategorier: *Kulturskole*, *Frivillighet* og *Administrasjon og innbyggerdialog*. Kategorien *Administrasjon og innbyggerdialog* inkluderer tiltaket «Endret struktur og drift av innbyggertorgene». Dette tiltaket fremmes som egen politisk sak på grunn av habilitetsutfordringer. For å sikre en samlet oversikt over mulige tiltak synliggjøres det økonomiske potensialet i dette tiltaket også i tabellen under.

Hvordan tiltakene skal følges opp i praksis:

Kulturskole		
Sum innsparing i 2029: 920 tusen kroner		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
Gradvis økning i egenbetaling for å nærme seg nivået i sammenlignbare kommuner, med forventet inntektsøkning.	Risiko for lavere deltakelse og sosial skjevhet. E-sport-tilbudet er allerede avviklet.	Økningen må skje gradvis. Kontinuerlig vurdere behov for å tilpasse friplassordninger og sikre sosial tilgjengelighet.

Endret undervisningsform: mer gruppeundervisning i musikkfag for å redusere kostnad per elev og øke læring og motivasjon. Legge ned e-sporttilbud	Ytterligere beskrivelser finnes i sak PS 15/2025 Utredning Namsos kommunale kulturskole	Politisk og administrativ oppfølging av sosiale konsekvenser.
Frivillighet		
Sum innsparing i 2029: 775 tusen kroner		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
Organisering av frivillighetens bruk av kulturbygg Redusere tilskudd til lag og foreninger Redusere kostnader til drift av kommunale idrettsanlegg Økning leieinntekter kulturarena (ligger allerede i Øk plan fra 2026)	Økte kostnader for frivilligheten, mulig redusert aktivitet Mer likeverdig behandling av lag og foreninger Færre aktiviteter rettet mot seniorer (kutt seniormidler) Mulig bortfall av tilbud Otterøy frivilligsentral Enkelte anlegg kan bli nedlagt eller få redusert drift (Granåsen/Bråten) Drift overtas av lag og foreninger. Tilbudet blir mer sårbart for frivillig kapasitet.	Klare kommunale retningslinjer for utlån/utleie God dialog og forankring hos lag og foreninger Gradvis innføring og mulighet for tilpasninger (f.eks. redusert leie) Velfungerende løsning for booking og fakturering Nye, forutsigbare avtaler med brukerne Avklaringer om spillemidler ved eventuell overføring av anlegg
Administrasjon og innbyggerdialog		
Sum innsparing i 2029: 3,04 millioner kroner		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
Omstilling av Dokumentsenter og bibliotek (ligger allerede i Øk plan fra 2026) Gebyr for tobakkskontroll (ligger allerede i Øk plan fra 2026) Innsparing lederstilling 1 årsverk, Kulturarena (ligger allerede i Øk plan fra 2026) Koordinering og utleie av idrettsanlegg	Redusert kapasitet dokumentsenter og bibliotek. Mer likeverdig behandling av lag og foreninger som vil leie idrettsanlegg. Etablering av felles bookingsystem kan gi enklere tilgang og oversikt og enklere administrering. Samordnet organisering av drift og utleie.	Styrket opplæring til brukere av fagsystem. Grundig behovsanalyse før valg av løsning for booking av anlegg/areal og aktiviteter. God dialog med frivillige lag og foreninger, og andre eksterne aktører. Trinnvis implementering og god opplæring og testing.

Koordinering og effektivisering - digitale løsninger for aktiviteter Fremmes som egen politisk sak: <ul style="list-style-type: none"> • Endret struktur og drift innbyggertorg og bibliotek • Si opp avtale innbyggerpunkt 	Redusert åpningstid innbyggertorg og bibliotek Ingen innbyggerpunkt Lund/Statland Redusert lokalt tjenestetilbud – kommunen mindre tilgjengelige for innbyggerne	Gode digitale løsninger, inkludert investering for meråpent bibliotek. Særlig fokus på innbyggere med lav digital kompetanse/ekstra behov. Tydelig informasjon om endringene.
---	---	---

Utdypende vurderinger:

Namsos kommune har et aktivt frivillig miljø med over 200 lag og foreninger, tre frivilligsentraler (fire avdelinger) og godt samarbeid om drift av anlegg. Kommunedirektøren vurderer frivilligheten som en sentral ressurs i møte med framtidige samfunnsutfordringer. Samtidig er den økonomiske situasjonen krevende, og det er behov for prioriteringer som også berører frivillig sektor.

Kommuneplanens samfunnsdel legger til grunn frivilligsentraler på Jøa, Namdalseid og i sentrum. I tråd med dette foreslås det å redusere tilskuddet til Otterøy frivilligsentral.

Namsos kommune har overtatt flere lagseide idrettsanlegg etter anmodning om bistand til drift. Dette har gitt økte utfordringer knyttet til bemanning og driftsressurser, og det foreslås derfor å redusere kostnader til drift av Granåsen skisenter og Bråten alpinanlegg.

I arbeidet med omstillingsplanen er følgende premisser lagt til grunn:

- Likeverdig behandling av lag og foreninger, innenfor rammene av kommunale kulturmidler og spillemiddelordningen
- Skjerme tilbud til barn og unge

Kommunale bygg, brann og redning, digitalisering og kirkebygg

Det er samlet forslått tiltak med innsparingsmål på 6,5 millioner kroner innenfor disse områdene.

Hvordan tiltakene skal følges opp i praksis:

Kommunale bygg – reduksjon areal		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes

<p>En reduksjon av kostnader innen forvaltning, drift og vedlikehold av bygg forutsetter en endring av tjenestene som driver i byggene. Innsparingspotensialet er betydelig ved å bruke mindre areal, men det er nødvendig med endringer for eksempel i skolestruktur for å få tatt ut disse effektene.</p>	<p>Kommunenes bygningsmasse har kun som formål å legge til rette for å og understøtte tjenestene som leveres ved de ulike tjenestestedene. Endringer som medfører færre bygg, lokasjoner og kvadratmeter bygg i drift vil direkte påvirke hvor de kommunale tjenestene leveres.</p>	<p>Beslutninger om tjeneststruktur legger føringene for hvilken bygningsmasse som skal drives videre.</p>
---	---	---

Kommunehus Namdalseid

Sum innsparing i 2029: 1 million kroner

Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
<p>Redusere areal som brukes i Namdalseid kommunehus. Kommunehuset (gammel kontorfløy) ca. 1 800 kvm. Bygget er oppført over 4 byggetrinn og er lite arealeffektivt med dagens plan- og kontorløsninger. Bygget har et betydelig vedlikeholdsetterslep, og det vil bli utarbeidet en tilstandsrapport av hele bygget med en fremdriftsplan på utbedring med kostnadsoverslag.</p>	<p>Å redusere arealet vil innebære bedre mulighet til å vedlikeholde og drive resterende areal i framtiden. Mer arealeffektiv bruk vil i utgangspunktet ikke gi negative virkninger for innbyggerne.</p>	<p>Det må gjøres tydelige prioriteringer for å unngå store rehabiliteringskostnader og fortsatt svært lite arealeffektiv drift framover.</p>

Basseng på Statland

Sum innsparing i 2029: 1,4 millioner kroner

Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
<p>Ved vedtak om å avvikle kommunal drift av bassenger vil det tas initiativ til å avklare muligheten for alternativ</p>	<p>Å avvikle kommunal drift ved bassenget på Statland vil utvilsomt ha negativ virkning for lokalsamfunnet og elever</p>	<p>For å redusere kostnader må den kommunale driften avvikles. Det må da aksepteres lengre reisevei for å ha tilgang</p>

<p>drift basert på ekstern finansiering. Hvis dette ikke er mulig, vil bassenget stenges.</p> <p>Ved rehabilitering av bassenget på Statland tilbake i 2008/2009 ble det gitt spillemidler til prosjektet. Hvis bassenget stenges vil det måtte tilbakebetales ca. 1,25 mill. kroner av tilskuddet. Det betyr at innsparingseffekten vil være gjeldende året etter at tiltaket gjennomføres.</p>	<p>som mister et lokalt svømmetilbud. Samtidig er svømmebasseng noe av det mest kostnadskrevenne bygningsmassen å drive, og Namsos kommune har i tillegg et nyrehabilitering anlegg i Oasen, og et svømmebasseng i Fyret på Jøa.</p>	<p>til svømmebasseng for lokalbefolkningen på Statland.</p>
Brann og redning		
Sum innsparing i 2029: 1 million kroner		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
<p>Innen brann og redning er det listet opp en rekke tiltak som i sum vil ta ned kostnadsnivået med 1 mill. kroner. Dette vurderes som gjennomførbart uten at det går på bekostning av beredskapen. Ytterligere reduksjon vil kreve en revurdering av dagens stasjonsstruktur, men dette kan ikke anbefales basert på risiko- og sårbarhetsanalysen som ligger til grunn for dagens beredskap.</p>	<p>De foreslåtte tiltakene vil ikke svekke kommunens beredskap. Tiltakene er i stor grad basert på å sikre ytterligere stordriftsfordeler ved samarbeid med andre kommuner på området.</p>	<p>Gjennomføring vil forutsette god dialog med samarbeidskommunene.</p>
Digitalisering		
Sum innsparing i 2029: 1 million kroner		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
<p>Klar ansvarsfordeling og bedre oversikt over systemporteføljen vil</p>	<p>Tiltakene som er foreslått vil ikke ha noen negative samfunnsmessige</p>	<p>Realisering av innsparing forutsette at organisasjon har nødvendig kapasitet</p>

kunne gi mer målrettet ressursbruk og mer systematisk kompetanseutvikling.	konsekvenser, og vil heller bidra til bedre tilgjengelighet og mer effektiv ressursbruk.	og kompetanse til å jobbe systematisk med tiltakene. Den største risikoen innen dette området vil være knyttet til kapasitet til gjennomføring.
Øvrige tiltak: Gebyrinntekter, tjenestesalg og driftskostnader byggesak og oppmåling		
Sum innsparing i 2029: 600 tusen kroner		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
For å sikre ressurseffektiv drift innen byggesak og oppmåling vil det jobbes aktivt med å se på muligheten for samarbeid med andre kommuner og mulighet for økt salg av tjenester.	Økt samarbeid vil gi mulighet for å ha nok ressurser til å løse oppgavene effektivt med mindre grad av sårbarhet. Målet er å sikre effektiv saksbehandling overfor innbyggerne.	Økt salg til andre kommuner forutsetter god dialog med nabokommuner om behov og muligheter. Samtidig krever det riktig kapasitet og kompetanse i egen organisasjon.
Øvrige tiltak: Kirkebygg		
Sum innsparing i 2029: 1,5 millioner kroner		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
Ta initiativ til at kirkelig fellesråd ser på muligheten for en mer bærekraftig kirkestruktur og varsle lavere bevilgning siste året i økonomiplanperioden, for å gi tid til tilpasning.	Større sokn – muligheter for vitalisering av menighetsarbeid. Større avstander til kirke, negativt for identitet og tilhørighet.	God dialog med kirkelig fellesråd og god tid til planlegging.

Utdypende vurderinger:

For å sikre en bærekraftig drift og forvaltning av eiendomsmassen, og samtidig har mulighet til å gjøre nye investeringer for å dekke framtidige behov, må det gjøres grep for å redusere dagens kostnader, og ikke minst unngå framtidige kostnader som vil påløpe for å opprettholde tilstand på dagens bygningsmasse. Namsos kommune har ikke økonomisk bærekraft til å foreta nødvendige investeringer i

oppgradering av dagens eiendomsmasse i størrelsesorden 50,0 millioner kroner i et 5-års perspektiv, eller 550 millioner kroner i et 10-års perspektiv, jf. Tilstandsanalyse 2025 – Minirapport for Namsos, og samtidig bygge Bangsundhall, nytt helsebygg og ny ungdomsskole.

Større endringer som gir reell innsparing, vil også ha samfunnsmessige konsekvenser. Dette er belyst i omstillingsplanen. Samtidig har oppdraget vært å beskrive konkrete tiltak for å redusere et kostnadsnivå som i dag er langt fra bærekraftig.

Oppvekst og opplæring

For Oppvekst og opplæring ble arbeidsgruppens forslag revidert av KSK med en økning fra 39,0 millioner kroner til 48,0 millioner kroner. For å nå omstillingsbehovet på 66 millioner kroner ble det foreslått 14 millioner kroner i ytterligere tiltak av KSK, samt en rest til fordeling på i overkant av tre millioner kroner.

Omstillingen berører alle områder i Oppvekst og opplæring. Tiltakene i omstillingsplanen vurderes som nødvendige for å imøtekomme demografiendringene, kvalitet i tjenesteproduksjon og strammere økonomiske rammer for området.

For å lykkes med tiltakene blir det viktig å gjøre arbeidet systematisk og over tid. God involvering av ansatte blir en suksessfaktor. Det er også viktig å understreke at omstillingen i Oppvekst og opplæring inneholder flere avhengigheter. Reduksjon i bruk av ressurser til Individuell tilpasset opplæring (ITO) er avhengig av en effektiv skolestruktur som frigjør ressurser fra areal til undervisning.

Bærekraftig skolestruktur beskrives i egen politisk sak, og dermed vurderes det temaet i mindre grad i denne saken.

Hvordan tiltakene skal følges opp i praksis:

Bærekraftig skolestruktur		
Sum innsparing i 2029: 10 millioner kroner		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
Egen politisk sak behandles 25.juni 2026. Administrasjonens forslag gir 10 millioner kroner i utgiftsreduksjon. Ytterlige vurderinger kommer under tabellen.	En bærekraftig skolestruktur vil gi en skole med bedre kvalitet enn i dag. Dette gjelder både sosiale og pedagogiske forhold. Nedleggelse av distriktskoler kan oppleves som et tap av	Politisk beslutning og gode prosesser med planlegging og gjennomføring.

	"hjertet i bygda". Det kan skapes en frykt for fraflytting, og at lokalsamfunnet blir mindre attraktivt.	
Redusert Individuelt tilrettelagt opplæring (ITO)		
Sum innsparing i 2029: 6 millioner kroner		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
<p>Etablert systematisk samarbeid mellom PPT og grunnskolene om styrket ordinærundervisning og felles forståelse av hva som er forsvarlig utbytte av opplæringen</p> <p>Styrket innsats på område intensiv opplæring 1-4 trinn.</p> <p>ITO-veiledere i etablert nettverk for å sikre lik praksis og rutiner mellom skolene</p>	<p>Flere elever blir mer inkludert i felleskapet i klassene. Det blir mer ressurser igjen til de elevene med store spesialpedagogiske behov.</p> <p>Flere elever fanges opp på et tidlig tidspunkt. Økt mulighet for å innhente ferdigheter og kompetanse for å unngå ITO.</p> <p>Økt kompetanse og likeverdig tilbud for alle elever i kommunen</p>	<p>Forebygging av ITO krever tilstrekkelige ressurser i grunnskolen slik at lærerne har mulighet til å jobbe mer fleksibelt med grupper, intensiv opplæring, deling av klasser og mer praktisk-varierte undervisning.</p> <p>Flere paralleller på hvert trinn vil gi fleksibilitet med tanke på gruppesammensetning og faglig samarbeid mellom lærere og fagarbeidere.</p> <p>Foreslått endring av skolestruktur letter arbeid med kvalitet i ordinær undervisning, som igjen kan føre til reduksjon i ITO. Dette som et resultat av å vri ressursbruk fra struktur til innhold i klasserommene.</p>
Drift og bemanning i barnehage		
Sum innsparing i 2029: 9 millioner kroner		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
<p>Foreslåtte tiltak fra arbeidsgruppe gjennomføres i tråd med gjennomføringsplan som utarbeides høsten 2026.</p>	<p>Med unntak av det alternative tiltaket "ett hovedopptak i året", som utgjør tre millioner kroner i innsparing, vurderes ikke tiltakene å ha store konsekvenser for barn,</p>	<p>Gode prosesser med ansatte og tillitsvalgte. Videre nedskjæringer anbefales ikke.</p>

	foreldre eller samfunnet for øvrig. Se ytterligere vurderinger under tabell vedrørende tiltaket "ett hovedopptak i året".	"Ett hovedopptak i året" - se vurderinger under tabellen.
--	---	---

Barnevern		
Sum innsparing i 2029: 5 millioner kroner		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
<p>Tjenesten har allerede redusert driftsnivået i tråd med målsettingen for 2026.</p> <p>Tett og forpliktende samarbeid med andre tjenester. Eksempel på dette er at barnevernstjenesten skal delta på barnehage- og skolelag. Dette rulleres inn ved flere tjenestesteder barnehage- og skoleåret 26-27.</p> <p>Familieråd benyttes i større grad enn tidligere. Dette for å kartlegge ressurser i nettverk, med sikte på bedre og kostnadsbesparende prosesser.</p> <p>Videre tiltak utarbeides i egen arbeidsgruppe høsten 2026.</p>	<p>Barnevernsloven stiller klare krav til en forsvarlig tjenesteutøvelse. Et for lavt driftsnivå kan være belastende for ansatte i tjenesten og med det føre til sykefravær. Dette kan igjen føre til at tjenesten ikke leverer i tråd med barnevernslovgivningen.</p> <p>Hvis vi lykkes godt i det forebyggende arbeidet, vil flere barn vokse opp i trygge omsorgssituasjoner, samt redusere behovet for fosterhjem, tiltak i- og utenfor hjemmet. Dette vil i sum føre til et lavere utgiftsbehov, samt et bedre liv for barn og unge.</p>	<p>Gode og "tverrfaglige" lag i barnehage og skole er en viktig forutsetning for at målene i omstillingsplanen skal nås.</p> <p>Et sentralt mål i oppvekstreformen er å styrke arbeidet med tidlig innsats og det forebygging i kommunen. En styrket forebyggende innsats og økt grad av tverrfaglig samarbeid er avgjørende for at barnevernstjenesten skal kunne gjennomføre nødvendige omstillingstiltak.</p> <p>Nedbemanning som tiltak forutsetter at det forebyggende arbeidet lykkes over tid på tvers av kommunen. En slik reduksjon i bemanning er avhengig av at den samlede innsatsen i kommunen bidrar til færre saker i barnevernstjenesten.</p> <p>Tilsvarende forutsetter tiltaket om reduksjon i antall plasseringer utenfor hjemmet at det forebyggende arbeidet</p>

		styrkes og gir ønsket effekt.
NAV, voksenopplæring og integrering		
Sum innsparing i 2029: 7 millioner kroner		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
<p>Tiltak for 2026 er gjennomført ved reduksjon av midlertidige stillinger og fristilte lokaler for voksenopplæring og integrering.</p> <p>Videre skal det settes ned arbeidsgruppe som ser på bærekraftige, forebyggende løsninger som forhindrer varig utenforskap, men samtidig reduserer utgiftsbehovet fram mot 2029. Dette innebærer et enda tettere samarbeid og helhetlig innsats på tvers av NAV, tjenester barn og unge og Voksenopplæring og integrering, samt forsterke allerede etablerte prosjekter som for eksempel "Namdalsløftet".</p>	<p>Redusert kapasitet til å gjennomføre integreringsprosjekter med statlig finansieringsbidrag.</p> <p>God integrering fører til at flere vil klare å komme seg i arbeid som igjen fører til mindre behov for sosialhjelp. Færre vil oppleve utenforskap.</p> <p>En god forebyggende kommune vil fange opp og hjelpe barn og familier tidlig – med riktig hjelp. Dette vil bidra positivt mot ungt og varig utenforskap.</p>	<p>Ytterligere reduksjoner i årsverk i voksenopplæring og integrering kan føre til bortfall av oppdrag og samarbeid og anbefales ikke.</p> <p>Nivået på bosetting i kommunen må opprettholdes eller økes. Ved å bosette færre flyktninger så innebærer det en reduksjon av integreringstilskudd, og med det en kraftig redusert mulighet for innsparing.</p> <p>En god forebyggende kommune krever gode tjenester for barn, unge og deres familier. Dette krever gode "lag rundt barna" helt i fra barnehagealder og igjennom grunnskoleløpet. Intern samhandling må forsterkes og vedtatte forebyggingsstrategier må etterleves over tid. Bedre tverrfaglig innsats (BTI) må fortsatt være kommunens samhandlingsmodell.</p>
Ytterligere tiltak		
Sum innsparing i 2029: 14,25 millioner kroner		

Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
<p>KSK foreslår 14, 25 millioner kroner i ytterligere tiltak, fortrinnsvis knyttet til drift av grunnskole.</p> <p>4, 9 millioner kroner ligger allerede inne i årets budsjett. Resterende tiltak vil bli gjennomført i etterkant av en arbeidsprosess med tillitsvalgte og ansatte. Arbeidsgruppene må settes sammen etter tema og være tett koblet på kommunalsjef.</p>	<p>For innbyggeren kan reduksjon i timer, funksjoner og fagarbeidere medføre lavere kvalitet i grunnskolen, samt et grunnskoleområde som ikke er god nok i forhold til forebyggende arbeid og tidlig innsats. Antall klasser og antall skoler er styrende for mye av det dette tiltaket beskriver. Ved endret skolestruktur vil man på en enklere måte kunne gjennomføre dette tiltaket pga. færre klasser og en mer effektiv skoledrift.</p>	<p>Effektivisering av funksjoner og redusert bruk av annet personale har direkte sammenheng med skolestruktur og reduksjon av ITO, som igjen vil kunne redusere behovet for bruk av annet personale i grunnskolen.</p>
Resterende innsparinger		
Sum innsparing i 2029: 3,64 millioner kroner		
Hvordan kommunen følger opp	Hva det kan bety for innbyggerne	Forutsetninger for å lykkes
<p>3, 64 millioner kroner er ikke tiltaksfestet av KSK. Tiltak vil foreslås i 2028.</p>	<p>Det er tidlig å beskrive konsekvenser, men det er viktig å understreke at dette er krevende summer å finne. En mulig konsekvens blir å fordele beløpet som et generelt budsjettkutt.</p>	<p>Alle foreslåtte tiltak i henhold til plan må være gjennomført. Da først kan vi identifisere resterende del – 3, 64 millioner kroner.</p>

Utdypende vurderinger:

1. Bærekraftig skolestruktur

Dagens skolestruktur er den største kostnadsdriveren i Oppvekst og opplæring. Tall fra KOSTRA viser at vi bruker mindre penger på undervisning enn gjennomsnittet av landet – uten Oslo, men desto mer på skolebygg, skoleskyss og SFO. Dette beskrives ytterligere i egen politisk sak, men det er viktig her å presisere at Namsos kommune skal tilpasse skoledriften fram til 2029 med 24 millioner kroner. Dette handler ikke

om omstilling, men alene reduksjon i elevtall. KSK sitt mål for utgiftsreduksjon er oppdatert i tråd med høringsrapport av 16.03.2026.

I politisk sak vil de foreslåtte tiltakene kun dekke inn 10 millioner kroner. Det vil fortsatt gjenstå 14 millioner kroner før behovet for demografisk tilpasning er oppnådd. Omstillingsplanen fra KS leverer totalt sett innsparinger på 136 millioner kroner. Det er mer enn omstillingsmålet som er satt i utgangspunktet. Det vurderes at denne differansen kan prioriteres inn mot grunnskole for å unngå det mest omfattende alternativet til endring av fremtidig skolestruktur. Ved å gjøre denne prioriteringen vil den totale omstillingen for Namsos kommune være 125 millioner kroner, noe som igjen gir lite rom for å ta vekk andre foreslåtte tiltak.

I tillegg vurderes det som svært viktig at foreslåtte tiltak om endring i skolestruktur som er beskrevet i egen politisk sak gjennomføres. Dette for å kunne lykkes i videre i arbeidet med å redusere ITO i grunnskolen, og styrke "laget til eleven" gjennom å bygge gode tverrfaglige støtteteam på hver enkelt skole. Dagens skolestruktur utfordrer dette med tanke på struktur og mange enheter der ressursene i dag fordeles på mange – i stedet for å samle ressursene i robuste team. Et godt "lag" rundt eleven vil styrke kommunens innsats mot forebygging og tidlig innsats. Dette vil kunne ha innvirkning på forebygging av utenforskap og behovet for sosiale tjenester innenfor barnevern, PPT og NAV.

2. Ett hovedopptak i året for barnehager

Tiltaket "ett hovedopptak" i året vurderes å være et forholdsvis omfattende tiltak, og også det tiltaket som har størst negativ konsekvens for foreldre og samfunnet ellers. Det er samtidig det enkelttiltaket som har størst økonomisk gevinst, totalt tre millioner kroner. Tiltaksgruppe barnehage beskrev dette tiltaket som et alternativt tiltak til KS konsulent, nettopp fordi det å innføre et slikt tiltak får store ringvirkninger for foreldre og resten av lokalsamfunnet. KS konsulent anbefalte i sin rapport kommunen å innføre også dette tiltaket.

Namsos kommune kan vedta ett hovedopptak i barnehagene i kommunen. For at ett hovedopptak skal få økonomisk effekt, forutsettes det at det gjelder både offentlige og private barnehager.

Der kommunen på barnehagefeltet eventuelt sparer tre millioner vil kanskje andre områder i kommunen og Namsossamfunnet kunne tape på det. Det kan være enten i form av mangel på arbeidskraft og/ eller tapte inntekter for arbeidsgivere på grunn av foreldre som må ta ut ulønnet permisjon i inntil 8 måneder etter at foreldrepermisjonstiden er avsluttet.

De kommunale barnehagene må følge det som blir politisk vedtatt, siden kommunestyret er eier av de kommunale barnehagene, mens eier av de private barnehagene kan fastsette opptak og opptakskriterier i egen barnehage. Det er

vedtektene som bestemmer opptaket i barnehagene. Det er viktig både for barn, foreldre og barnehagene at det gjennomføres likebehandling. Et vedtak om ett hovedopptak bør derfor ikke innføres uten at både kommunale og private barnehager er del av det. En forutsetning for å vedta ett hovedopptak vil være at kommunen endrer vilkårene for tilskudd til private barnehageeiere, gjennom å redusere dagens tre telledatoer til en gjeldende telledato. Denne telledatoen gir grunnlag for tilskudd for hele året.

Det er noen kommuner som har ett hovedopptak, men det krever tett og god dialog med de private eierne av barnehagene gjennom hele prosessen, og at kapasiteten i kommunen passer bra med behovet. Namsos kommune er ikke i den posisjonen i dag, siden vi har tradisjon for opptak gjennom året, så lenge det er ledig plass og det er bemanning på plass. Dette gjelder både private og kommunale barnehager. Rapporten fra KS Konsulent er basert på kommunale tjenester, og det har derfor ikke vært prosess med private eiere om innføring av dette tiltaket.

Ett hovedopptak kan også medføre at de kommunale barnehagene går med ledig kapasitet gjennom året, og det gir økte utgifter. Målet i omstillingen er at bemanningen skal være så nært opp til 6,0 som mulig. Det vil si at i hver barnehage er det optimalisert slik at man har en voksen per seks plasser. En voksen per fire plasser vil da som et eksempel være mindre lønnsomt.

For innbyggere i Namsos kommune vil ikke ett hovedopptak være det beste. Det vil gi foresatte utfordringer med å komme tilbake til jobb når de ønsker det. For kommuneøkonomien isolert sett er det derimot et effektivt tiltak, da rammene fra staten tar utgangspunkt i ett hovedopptak og dermed også en telledato for barnehagene.

3. NAV, Voksenopplæring og integrering

Bedre tverrfaglig innsats (BTI) og tidlig innsats:

Noen forhold som kan gi økte sosialhjelpsutgifter kan ikke kommunen påvirke, som for eksempel rentenivå og matpriser. Det er viktig å se på de områdene som kommunen kan påvirke, og sette inn ressursene der. Dette gjelder for eksempel forebyggende arbeid og tidlig innsats. Nav ser med særlig bekymring på økningen i antall unge mottakere av sosialhjelp, og det er derfor nødvendig å styrke innsatsen rettet mot barn og unge før utfordringene utvikler seg til varig utenforskap.

I dette arbeidet er BTI (Bedre tverrfaglig innsats) og et tett samarbeid mellom kommune, skole, helse, oppvekst, Nav og øvrige samarbeidspartnere sentralt. Tidlig identifisering av utfordringer, koordinert oppfølging og helhetlige tjenester vil være avgjørende for å forebygge framtidig behov for økonomisk sosialhjelp og andre kompensierende tjenester.

Nav opplever at flere unge som kommer til tjenesten har sammensatte utfordringer knyttet til psykisk helse, manglende skolegang, svake sosiale nettverk og liten tilknytning til arbeidslivet. Når unge først etablerer seg som langtidsmottakere av sosialhjelp, kan det være krevende å snu utviklingen. Dette understreker betydningen av at kommunen samlet sett prioriterer forebygging og tidlig innsats i tillegg til nødvendige reparerende tiltak.

På sikt vil forebyggende arbeid ikke bare kunne redusere behovet for økonomisk sosialhjelp, men også bidra til bedre livskvalitet for den enkelte, økt deltakelse i arbeid og utdanning, samt mer bærekraftig ressursbruk for kommunen.

Nav ønsker å være en aktiv bidragsyter inn i kommunens forebyggende arbeid gjennom deltagelse i BTI-arbeidet, samarbeid med barnehager, skoler og øvrige tjenester rundt barn og unge. Nav er ofte i kontakt med familier og foreldre allerede på et tidlig tidspunkt, og har derfor en viktig rolle i å identifisere utfordringer som kan påvirke barn og unges oppvekstvilkår over tid.

Et helhetlig perspektiv, med fokus på hele familien og samordnet innsats på tvers av tjenester, vil være avgjørende for å forebygge negativ utvikling og redusere risikoen for framtidig utenforskap. Tidlig innsats overfor barn, unge og familier vurderes som et av de viktigste tiltakene kommunen kan prioritere for å begrense framtidig behov for økonomisk sosialhjelp og andre kompenserende tjenester.

Samarbeid i Namdalen og Namdalsløftet:

Tiltaket er inspirert av modellen «Gullbilletten» fra Nav Narvik, og har som mål å få flere mottakere av økonomisk sosialhjelp over i arbeid gjennom bruk av lønnstilskudd i kommunale enheter. Nav-kontoret benytter i dag i stor grad statlig lønnstilskudd mot privat næringsliv. Det etableres gjennom Namdalsløftet i tillegg en kommunal tilskuddsordning rettet mot kommunale enheter som tar imot arbeidssøkere, for å øke overgangen til arbeid og redusere behovet for sosialhjelp.

Statlige virkemidler:

Vi benytter daglig tiltak fra den statlige verktøykassen. For de som har lavere språkferdigheter kjører vi kurs i "arbeidsretta norsk", hvor man har en del norskkurs i tillegg til at man får oppfølging og støtte ut i arbeidslivet.

Rekrutteringsprogram i helsesektoren:

Namsos og Nærøysund kommune har søkt om midler til et felles program for å øke rekrutteringen til kommunal helsesektor. Ved tildeling vil dette styrke Nav-kontorets kapasitet gjennom flere jobbspesialister, med mål om økt formidling til arbeid innen helse i kommunene og redusert bruk av sosialhjelp.

Økt samarbeid og styrket norskopplæring:

Samarbeidet med Voksenopplæring og integrering videreføres og styrkes. Det legges opp til tiltak som kombinerer norskopplæring i bedrift med lønnstilskudd og tett

at det er en overordna prosjektorganisering knyttet til kommunedirektørens ledergruppe, og samtidig at det lages hensiktsmessige strukturer for hvert enkelt tiltak innenfor de ulike tjenesteområdene og sektorene.

Det må også være tydelige føringer i gjennomføringsplanen på hvordan og når det skal rapporteres på det videre arbeidet både administrativt og til politisk nivå, og hvilke indikatorer som skal brukes for å vise framgang og måloppnåelse.

Det er viktig at gjennomføringsplanen synliggjør hvordan medvirkning i det videre arbeidet skal skje, hvordan det skal informeres om prosessene, og hvordan ansatte og berørte innbyggere skal involveres. Kommunedirektøren har i tidligere sak til partssammensatt utvalg (OS 2/26) skissert framleggelse av sak om gjennomføringsplan til kommunestyrets møte i september 2026.

Etter nærmere vurdering av behov for medvirkning, prosess, dialog og forankring av det videre arbeidet i organisasjonen vurderer kommunedirektøren det som hensiktsmessig at sak om gjennomføringsplanen legges fram til kommunestyret i oktober 2026 og ikke september som først foreslått. Det vil gi tid til nødvendig og viktig medvirkning med ansatte, tillitsvalgte og ledere. I gjennomføringsfasen er det særlig viktig at ansatte blir kobla godt på prosessene, inklusive drøftinger om hvordan tiltakene skal gjennomføres. I en så stor organisasjon som Namsos kommune tar slike prosesser noe tid dersom det skal gjennomføres på en god måte. Det er også et poeng at det er mange tiltak som skal finne sin form og struktur for gjennomføring, noe som tilsier at en god gjennomføringsplan tar noe tid å lage.

Det vil legges opp til orienteringer til formannskap og kommunestyre i løpet av prosessen fram mot endelig saksframlegg for å gi løpende redegjørelser om hvordan prosessen skrider fram.

Arbeidsgiverpolitikken

Kommunens arbeidsgiverpolitikk er omtalt i KS konsulent sin rapport s. 93, hvor det blant annet heter at "Kommunens arbeidsgiverpolitikk og vår rolle som arbeidsgiver må fornyes for å sikre at Namsos er en attraktiv arbeidsgiver fremover som beholder, utvikler og rekrutterer arbeidskraft". Det er ikke satt noe innsparingspotensial knyttet til dette punktet, men punktet er svært vesentlig for å sikre kvalifiserte fagfolk på kommunens mange tjenesteområder, og for å unngå vikarinneleie, kostnader med overtid mm.

Rekrutteringsutfordringene blir i stadig større grad trukket fram som en hovedutfordring fra svært mange hold, både innen offentlig og privat sektor. Dette gjør at konkurransen om arbeidskrafta blir stadig tøffere framover, og kommunen må utvikle tydelige strategier på hvordan dette møtes. Kommunedirektøren mener derfor at behovet for fornyelse av arbeidsgiverpolitikken må adresseres og følges opp i det videre arbeidet, og at det følgelig blir et viktig tiltakspunkt i gjennomføringsplanen.

Kommunedirektørens samlede vurdering

Det har skjedd – og skjer – store endringer i samfunnet som påvirker oss alle:

- Vi blir flere eldre og færre barn. Det betyr at behovet for helse- og omsorgstjenester vil øke, mens behovet for skoletilbud blir mindre.
- Det blir færre i arbeidsfør alder. Det gjør det vanskeligere å rekruttere nok folk til viktige jobber i kommunen.
- Forventningene til kommunen øker. Både staten og innbyggerne stiller høye krav til hva kommunen skal levere – men ressursene strekker ikke alltid til. Store samfunnsendringer gir behov for tøffe beslutninger.

Namsos kommune står overfor viktige valg og må tilpasse seg framtida. I dag har vi et høyere tjenestnivå enn vi har råd til. Vi har derfor brukt av oppsparte midler for å dekke driften i 2023, 2024 og 2025. Dette viser tydelig at vi bruker mer penger enn det vi får i inntekter fra staten.

Det vil skje endringer i hvordan vi gir tjenester til innbyggerne framover. Noen tjenester vil organiseres på nye måter, vi kommer til å endre tjenestetilbudet og måten det gis på, og vi må endre prioriteringer. Det vil bli tydeligere hvilke tjenester kommunen prioriterer og hvilke som får mindre ressurser. Dette kan påvirke ventetider og tilgjengelighet. Målet er ikke å kutte for å kutte – men å sikre at vi fortsatt kan gi gode tjenester der behovene er størst. Vi må også huske at det ikke er dokumentert systematiske sammenhenger mellom de ressursene som brukes og kvaliteten på tjenestene.

Forslag til omstillingsplan legger opp til nødvendige endringer. Vi har fortsatt tid til å gjøre nødvendige grep. Derfor er det viktig at vi nå:

- Tilpasser driften til de økonomiske rammene
- Tar beslutninger og gjennomfører omstilling for å sikre handlingsrom framover

Kommunedirektørens oppfordring er å ta disse valgene nå, slik at omstillinger kan gjennomføres med blick for fremtidas muligheter. Det har allerede vært en lang og omfattende prosess, og det er viktig å få gjort tydelige retningsvalg som kan følges opp videre. Det er også viktig at nødvendige beslutninger ikke utsettes, slik at det blir en lang periode med usikkerhet for de vedtakene berører.

Vi må bruke pengene våre bedre, ikke bruke mer enn vi har, og spare opp midler til investeringene som kommer. Det betyr at vi må prioritere strengere og ta noen vanskelige, men nødvendige valg. Det er krevende, men viktig for at vi fortsatt skal kunne gi gode tjenester til alle – både nå og i framtida.

Det er etter kommunedirektørens vurdering nødvendig å gjøre noen endringer også i struktur på tjenestene, blant annet på skole, for å få rom til å ivareta kvaliteten i tjenestene.

Omstillingsplanen legger grunnlaget for en nødvendig og målrettet utvikling av Namsos kommune. Etter gjennomført omstilling vil kommunen ha en mer hensiktsmessig struktur, og være bedre rustet til å levere tjenester som er økonomisk bærekraftige og tilpasset innbyggernes behov.

Planen gir et nødvendig økonomisk handlingsrom for å kunne gjennomføre prioriterte investeringer og utvikle tjenestene i takt med demografiske endringer. Tiltakene i planen gir en samlet økonomisk effekt på over 100 millioner kroner i økonomiplanperioden.

Gjennom nødvendig omstilling legges det til rette for at kommunen kan realisere målene om bærekraftige tjenester og en ansvarlig samfunnsutvikling. Med godt samarbeid og tydelige prioriteringer vil vi klare dette. Målet er å få en økonomi som både håndterer utfordringene vi har i dag og legger et godt grunnlag for framtida. For å klare det, må vi ta beslutninger allerede i første halvår 2026, slik at vi får de resultatene vi trenger fra 2027 og videre.